

Akcioni plan za unapređenje stanja životne sredine sa predlogom mjera za period 2026-2029¹

Podgorica, jun 2026. godine

¹ Akcioni plan nije radjen po metodologiji definisanoj Uredbom o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata (Sl. list CG, br.54/2018), jer Izvještaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori na bazi indikatora nije strateški dokument.

AKCIONI PLAN

TEMATSKA CJELINA	PREDLOŽENA MJERA	NOSIOCI AKTIVNOSTI	ROK REALIZACIJE
VAZDUH	1. Ugraditi sistem za odsumporavanje otpadnih gasova u TE Pljevlja U toku – rok za zavšetak radova je kraj 2025. godine	EPCG, TE Pljevlja	2026
	2. Ugraditi sistem za denitrifikaciju otpadnih gasova u TE Pljevlja U toku – rok za zavšetak radova je kraj 2025. godine	EPCG, TE Pljevlja	2026
	3. Zamjena energenata u sistemima za individualno i kolektivno grijanje sa ekoloski prihvatljivijim gorivima i unapredjenje stepena sprovođenja mjera energetske efikasnosti	Miistarstvo energetike i rudarstva, Lokalne samouprave	kontinuirano
	4. Izgraditi sistem za daljinsko grijanje u Pljevljima	EPCG, TE Pljevlja, Opština Pljevlja	2026.
	5. Redovno održavanje i kalibracija mjernih instrumenata i ostale opreme za praćenje kvaliteta vazduha	Agencija za zaštitu životne sredine	kontinuirano
	6. Razvoj metoda matematičkog modeliranja kvaliteta vazduha kako bi se podaci dobijeni mjerenjem upotpunili sa indikativnim podacima za područja u kojima se ne vrše mjerenja	Zavod za hidrometeorologij u i seizmologiju, AZŽS	kontinuirano
	1. Izgraditi infrastrukturu za prčišćavanje otpadnih voda, u skladu sa usvojenim Planom upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035)	MPŠV, Uprava za vode, MERS, opštine	kontinuirano
	2. Potreba za uspostavljanjem referentih vrijednosti za parametre, koji su potrebni za ocjenu ekološkog statusa voda u Crnoj Gori	MPŠV, ZHMS, AZŽS	IV kvartal 2027.

KOPNE NE VO DE	3. Unaprijediti Program monitoringa površinskih i podzemnih voda koji bi bio u skladu sa preporukama i smjernicama Okvirne direktive o vodama	MPŠV, ZHMS , AZŽS,	2026.
	4. Uspostaviti monitoring vode za kupališta na slatkim vodama.	MPŠV, ZHMS , Lokalne samouprave, AZŽS	2026.
	5. Smanjiti koncentraciju nitrata u vodama u ranjivim područjima, poštovanjem kodeksa dobre poljoprivredne prakse	MPŠV	kontinuirano
	6. Raditi na uspostavljanju, sprovođenju i održavanju trajnih postupaka utemeljenih na načelima HACCP-a i planovima o zdravstveno bezbjednoj vodi za piće (WSPs – eng. "water safety plans")	Opštinska vodovodna i kanalizaciona preduzeća	kontinuirano
	7. Vršiti redovnu kontrolu higijenske ispravnost vode za piće u školskim i predškolskim ustanovama	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	kontinuirano
	8. Uspostaviti Katastar izvora zagađivača kopnenih voda	MPŠV, Uprava za vode, MERS, AZŽS, Lokalne samouprave	2026.
	9. Uspostavljanje funkcionalnog Vodnog informacionog sistema CG	MPŠV, Uprava za vode	2027.
KLIMATSKE PROMJENE	1. Redovno održavanje i unapređenje GHG Inventara	AZŽS	kontinuirano
	2. Implementacija aktivnosti koje su definisane nacionalnim Planom eliminacije HCFC supstanci koje oštećuju ozonski omotač (faza II), usvojen u maju 2020	AZŽS	kontinuirano
ZEMLJIŠTE	1. Izraditi analizu sistema monitoringa erozije zemljišta u Crnoj Gori, koji bi obezbijedio dostupnost relevantnih podataka na nacionalnom nivou	MPŠV, Biotehnički fakultet	kontinuirano
	2. Kroz procese kreiranja državnih i lokalih planskih dokumenata, kao i kroz sistem izdavanja dozvola (za gradnju, korišćenje šuma, upravljanje poljoprivrednim zemljištem i sl.) vršiti limitirajući uticaj nad	MERS, MPŠV, Uprava za šume, Lokalne	kontinuirano

	procesima prenamjene pojedinih vrsta zemljišta i na sprečavanje gubitka kvalitetnijih kategorija poljoprivrednog zemljišta i šuma usled procesa urbanizacije	samouprave	
POLJOPRIVREDA	1. Uspostaviti sistem redovnog monitoringa potrošnje mineralnih đubriva kao i uvoza u Crnoj Gori, koji bi obezbijedio relevantne podatke na nacionalnom nivou	MPŠV, Uprava prihoda i carina	kontinuirano
	2. Usvojiti mjere za smanjenje upotrebe pesticida na nacionalnom nivou, odnosno njihovu pravilnu upotrebu i smanjenje nivoa rizika njihovom upotrebom na zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu	UBHVFP	2026.
	3. Nastaviti sa izgradnjom administrativnih i inspekcijских kapaciteta, kao i sa obukama svih zainteresovanih strana u oblasti sredstava za zaštitu bilja	UBHVFP	kontinuirano
	4. Unaprijediti sistem informisanja javnosti u oblasti sredstava za zaštitu bilja	UBHVFP	kontinuirano
	5. Nastaviti sa praksom ohrabrivanja i podrške razvoju organske proizvodnje u Crnoj Gori	MPŠV	kontinuirano
ENERGETIKA	1. Raditi na povećanju stepena energetske efikasnosti	Ministarstvo energetike i rudarstva	kontinuirano
	2. Povećati proizvodnju energije iz obnovljivih izvora	Ministarstvo energetike i rudarstva	kontinuirano
TURIZAM	1. Uspostaviti plan turističkih posjeta zaštićenim područjima (Prostorna i vremenska raspodjela turista, posebno na određenim lokacijama i u najposjećenijim zaštićenim područjima, značajno opterećuje komunalnu infrastrukturu, a time i komponente životne sredine)	Upravljači zaštićenih područja	kontinuirano

SAOBRAĆAJ	1. Uvođenje stimulativnih mjera u svrhu zamjene starih automobila za nova a sve u cilju podmlađivanja voznog parka	Fond za zaštitu životne sredine (Eko fond), MUP	kontinuirano
RIBARSTVO	1. Strategija razvoja sektora ribarstva Crne Gore od 2024 – 2029 sa Akcionim planom ima za cilj između ostalog unapređenje kroz definisane ciljeve, prioritete i mjere: - Strateska analiza uticaja na životnu sredinu u fazi određivanja ciljeva - Unapređenje istraživanja i prikupljanja podataka - Suzbijanje nezakonitog, neprijavljenog i neregulisanog ribolova - Obezbeđivanje sredstava za prioritete aktivnosti usmjerene na obezbeđivanje održivog ribarstva i akvakulture - Razmjena najboljih praksi i tehnologija u upravljanju ribarstvom - Unapređenje socijalne zaštite posebno u malom ribarstvu	MPŠV, Direktor za ribarstvo	2029.
	2. Pospješivati razvoj prerađivačke industrije, otvaranje pogona za preradu ribe u zaleđu	MPŠV, Direktor za ribarstvo	2029.
	3. Modernizovati ribarsku flotu	MPŠV, Direktor za ribarstvo, Institut za biologiju mora	2029.
	4. Pojačati edukaciju stanovništva o značaju ribe za ljudsku ishranu (okrugli stolovi, radionice, lifleti, brošure)	MPŠV, Direktor za ribarstvo, Institut za biologiju mora	2029.
UPRAVLJANJE OTPADOM	1. Implementirati sistem proširene odgovornosti proizvođača (EPR) u skladu sa novim Zakonom o upravljanju otpadom	MERS, privreda, lokalne samouprave, AZŽS	kontinuirano
	2. Razviti i uspostaviti infrastrukturu za odvojeno prikupljanje otpada (kontejneri, reciklažni centri, mobilna reciklažna dvorišta)	Lokalne samouprave, Fond za zaštitu životne sredine	kontinuirano

		(Eko fond)	
	3. Organizovati nacionalne i lokalne kampanje za promjenu potrošačkih navika i jačanje svijesti građana o smanjenju otpada i reciklaži	MERS, NVO, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	kontinuirano
	4. Uspostaviti mehanizme za precizno i redovno izvještavanje o količinama otpada (komunalnog, industrijskog, opasnog) na osnovu vaganja i digitalne evidencije	MERS, MONSTAT, AZŽS	kontinuirano
	5. Podsticati investicije u postrojenja za tretman i reciklažu otpada kroz poreske olakšice i subvencije	Ministarstvo finansija, MERS	kontinuirano
	6. Razviti sistem za evidentiranje i tretman opasnog otpada po izvoru nastanka i ojačati nadzor nad njegovim skladištenjem i transportom	MERS, Ministarstvo zdravlja	kontinuirano
	7. Unaprijediti zakonski okvir za smanjenje deponovanja otpada, uključujući zabranu deponovanja reciklažnih i biorazgradivih frakcija	MERS, lokalne samouprave	kontinuirano
BIOLOŠKA RAZNOVRSNOST	1. Izrada crvenih lista za grupe za koje to još nije urađeno	AZŽS	2028.
	2. Uraditi reviziju spiska zaštićenih vrsta shodno dobijenim rezultatima crvenih lista - vrste koje se nalaze u kategorijama ugroženosti: Krtično ugrožena (CR), ugrožena (E), ranjiva (V) staviti pod zaštitu na osnovu čl. 89 Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG", br. 54/16);	MERS, AZŽS	2028.
	3. Raditi na utvrđivanju važnih staništa za gljive (IFA – Important Fungus araea) na osnovu međunarodnih kriterijuma za utvrđivanje ovih područja;	AZŽS	kontinuirano
	4. Organizovati intenzivna - sistematska istraživanja vrsta svih grupa a posebno za manje istražene grupe poput gljiva na lokalitetima za koja se procijeni da su značajna za gljive;	AZŽS, Upravljači zaštićenih područja, Lokalne samouprave	kontinuirano
	5. Uraditi protokole za monitoring najznačajnijih vrsta, a za koje treba raditi akcione planove;	AZŽS	2029.

	6. Vrste gljiva velike konzervacijske vrijednosti i njihova staništa treba uključiti u granice budućih zaštićenih područja prirode;	AZŽS, Lokalne samouprave, MERS	kontinuirano
	7. Uključiti zaštitne mjere za vrste gljiva u planove upravljanja zaštićenim područjima prirode;	Upravljači zaštićenih područja	kontinuirano
	8. Spriječiti krčenje ili fragmentaciju šuma na području koje je značajno za konzervaciju gljiva i ostalih vrsta;	MPŠV	kontinuirano
	9. U svim šumskim i žbunastim biljnim zajednicama treba ostaviti određen broj trupaca, grana, grančica, debala za razvoj rijetkih lignikolnih (saprobnih) vrsta gljiva i najbolje je šumske zajednice ostaviti da se razvijaju bez uticaja čovjeka;	MPŠV, Uprava za šume, Upravljači zaštićenih područja	kontinuirano
	10. Održavati travnata staništa putem ekstenzivnog stočarenja ili putem redovnog košenja uz uklanjanje otkosa što je neophodno za očuvanje velike raznovrsnosti vrsta gljiva iz CHEGD grupe (grupa gljiva koje su indikatori stanja travnatih staništa). Svaka promjena na ovim staništima odnosno području uticala bi negativno na opstanak značajnih vrsta gljiva iz CHEGD grupe – koje su veoma osjetljive na azot i zavise od režima ispaše ili košnje bez primjene gnojiva ili pesticida;	MPŠV, Upravljači zaštićenih područja	kontinuirano
	11. Sprovoditi monitoring vlažnih travnatih staništa i raditi identifikaciju vrsta gljiva koje se nalaze na njima, a predstavljaju indikatore stanja ovog tipa staništa	AZŽS	kontinuirano
	12. Na Velikoj plaži i Adi Bojani u cilju zaštite značajnih biljnih vrsta i staništa uklanjanje biljaka, nasipanje pijeska, odlaganje starog plažnog inventara, formiranje parkinga, i neadekvatno odlaganje otpada treba strogo kontrolisati, zabraniti i ograničiti. Takođe, treba preduzeti mjere za kontrolu širenja invazivnih vrsta.	Upravljač zaštićenog područja	kontinuirano

	13. U cilju zaštite osjetljivih staništa Velike plaže neophodno je povećati površinu staništa koja su ograđena	Upravljač zaštićenog područja	kontinuirano
	14. Spriječiti neplansku urbanizaciju i izgradnju objekata;	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine	kontinuirano
	15. Posebnu pažnju posvetiti zaštiti područja od požara	Uprava za šume, Upravljači zaštićenih područja, MUP	kontinuirano
	16. Raditi na edukaciji stanovništva o značaju vrsta i njihovoj zaštiti.	AZŽS	kontinuirano
	17. Sprovoditi kontinuirani i standardizovani monitoring mrtvog drveta u šumama	MPŠV, Uprava za šume	kontinuirano
	18. Prilagoditi šumsko gazdovanje tako da se osigura prisustvo optimalne količine mrtvog drveta, u skladu sa principima održivosti.	MPŠV, Uprava za šume	kontinuirano
	19. Obezbijediti i kontrolisati punu primjenu Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje i praćenje brojnog stanja divljači („Sl. List CG“, broj 086/17), odnosno insistirati na doslednoj primjeni usvojene i usaglašene metodologije	MPŠV	kontinuirano
	20. Uskladiti planska dokumenta (Programa razvoja lovstva) sa postojećim zakonskim okvirom, te preispitati, od strane mješovite grupe stručnjaka, rukovođenje korisnika lovišta u smislu kapaciteta, uslova i sl.	MPŠV	2026.
	21. Sprovoditi intenzivniju kontrolu lovišta uz insistiranje na strožoj kaznenoj politici za krivolov, lov nelegalnim sredstvima i odstrijel zaštićenih vrsta, te nehuman odstrijel divljači i sl.	MPŠV	kontinuirano

	22. Izvršiti reviziju Pravilnika o lovnim sezonama ("Sl. list CG", broj 34/09, 48/09, 60/10) radi skraćivanja lovnih sezona na pojedine vrste kao i razmatranja uklanjanja pojedinih vrsta sa spiska lovnih i uskladiti ga sa Rješenjem o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. List CG“, br. 76/06)	MPŠV	2026.
	23. Zabraniti lov u zaštićenim područjima	MERS, MPŠV	2026.
	24. Izvršiti reviziju zaštićenih vrsta prema Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. List CG“, br. 76/06) i zatim uskladiti sa navedenim Pravilnik o lovnim sezonama	MERS, MPŠV	2026.
	25. Uzimajući u obzir činjenicu da još uvijek nije uspostavljen regularan monitoring stranih i invazivnih stranih vrsta neophodno je isti uspostaviti kroz kontinuirano izdvajanje budžetskih sredstava	AZŽŠ	kontinuirano
	26. Neophodno je uspostaviti bazu podataka stranih i invazivnih stranih vrsta	AZŽŠ	2028.
	27. Neophodno je realizovati obaveze shodno Zakonu o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva ("Sl. list CG", br. 18/19) posebno koje se odnose na izradu akcionih planova, uspostavljanja adekvatnih mehanizama kontrole unosa i širenja stranih i invazivnih stranih vrsta kao i sprovođenja mjera, po potrebi, iskorenjavanja.	MERS, AZŽŠ, upravljači zaštićenih područja, Uprava pomorske sigurnosti	kontinuirano
	28. Mjere za poboljšanje stanja kada je u pitanju morski ekosistem, po ovom pitanju, date su u dokumentu Predlog programa mjera za ostvarivanje ili održavanje dobrog stanja morske sredine Crne Gore te je neophodno obezbijediti punu primjenu istih	Zadužene institucije u dokumentu Program mjera za ostvarivanje ili održavanje dobrog stanja morske sredine Crne Gore	kontinuirano
	29. U kontekstu prevencije i sprečavanja pojava požara kao i reagovanja u slučaju pojave požara područne jedinice Uprave za šume su obavezne da postupaju u skladu sa obavezama člana 46 Zakona o šumama i	Uprava za šume	kontinuirano

	Zakona o zaštiti i spašavanju što podrazumijeva da obezbijede Plan zaštite šuma od požara i spašavanja odnosno Preduzetni plan, zatim da upozore korisnike šuma o obavezama po Ugovorima o korišćenju šuma koje se odnose na preduzimanju mjera na zaštiti šuma od požara i postupanju u slučaju pojave požara u skladu sa navedenim zakonima.		
	30. Dalje, korisnici šuma po Ugovorima o korišćenju šuma, kao privredni subjekti, dužini su takođe da izrade Preduzetne planove tretirajući šumsko područje koje im je dato na korišćenje.	Korisnici šuma po Ugovorima o korišćenju šuma	2024/2025
	31. Područnje jedinice Uprave za šume dužne su i da upozore čuvare šuma na obavezu pojačanih aktivnosti na osmatranju i otkrivanju pojave šumskih požara i obavezu javljanja dežurnim službama, kao i obavezu organizovanja gašenja, odnosno sprečavanja širenja istih te da obezbijede redovno neprekidno dežurstvo u područnim jedinicama i objave dežurne telefonske brojeve za dojavu. Takođe, neophodno je da organizuju osmatrače na kritičnim mjestima u skladu sa programom gazdovanja šumama za relevantnu godinu, te obezbijede raspoloživu opremu i dežurne ekipe za djelovanje u kriznim situacijama kao i vođenje evidencije- dnevnika dežurstva o prijavama i pojavama šumskih požara.	Uprave za šume	kontinuirano
	32. Pored navedenog neophodno je i redovno i održivo gazdovanje šumama u smislu preduzimanja preventivnih mjera kao što su održavanje putne infrastrukture, protiv požarnih pruga, uklanjanja lako zapaljivog materijala iz šume, formiranja punktova sa materijalom za gašenje, pojačane kontrole aktivnosti u šumama tokom sušnih perioda.	Uprava za šume	Kontinuirano
	33. Saradnja relevantnih institucija i nvo sektora posebno po pitanju aktivnosti podizanja svijesti o požarima je takođe neophodna	MPŠV, Uprava za šume, MUP, MERS, AZŽŠ	kontinuirano
	34. Donošenje pravilnika o zaštiti šuma od požara shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju	MUP	2026.
	35. Unapredjenje opremljenosti Uprave za šume odnosno područnih jedinica	MPŠV	kontinuirano
	36. Uvrštavanje kaznenih odredbi vezano za paljenje livada, a u kontekstu prevencije šumskih požara u Zakon o zaštiti prirode	MERS	2025.

	37. Jačanje i obuka kadrovskih kapaciteta Ekološke inspekcije i Uprave za šume uključujući područne jedinice i upravljača šuma za hitne intervencije i preventivno djelovanje	MERS, MPŠV	kontinuirano
	38. Kako postavljeni ciljevi Nacionalnom strategijom biodiverziteta sa Akcionim planom 2016-2020. za zaštićena područja na kopnu i u moru još nisu dostignuti, neophodno je nastaviti pozitivan trend proglašenja novih zaštićenih područja	MERS, Lokalne samouprave	kontinuirano
	39. Takođe, neophodno je sprovesti postupke revizije za ona zaštićena područja koja su upisana u registar zaštićenih područja i za koja ne postoje podaci o granicama, ciljnim staništima i vrstama kako je propisano članom 35 Zakona o zaštiti prirode („Sl list CG“ 54/16)	MERS, Lokalne samouprave	kontinuirano
	40. Potrebno je imenovati upravljače za sva zaštićena područja, te donijeti planove upravljanja i otpočeti aktivno upravljanje	MERS, Lokalne samouprave, Upravljači zaštićenih područja	kontinuirano
	41. Potrebno je usvojiti izmjenjena Akta o proglašenju za područja za koja su urađene studije revizije	Lokalne samouprave	2026.
MORE	1. Donošenje sveobuhvatnog Programa monitoringa morskog ekosistema koji je u skladu sa međunarodnim standardima i zahtjevima. (Kompromis može biti postepeno uvođenje programa koji se do sad nisu sprovodili, a neophodni su da bi Crna Gora mogla da izvještava po EcAp zahtjevima)	AZŽS	2030.
	2. Održavanje i unapređenje baze podataka koja se odnosi na morski ekosistem, koja bi trebalo da postane dio velike EIONET baze podataka uskoro.	AZŽS	kontinuirano
	3. Mapiranje NATURA staništa u moru. Procedura je u toku.	AZŽS	2027.